

Informatienota

Datum vergadering	: 2 maart 2021
Registratienummer	: 2021/020
Portefeuillehouder	: Ton van Maanen
Bijlage(n)	: -
Onderwerp	: Ingekomen advies Stichting het Vergeten Kind

Onderwerp

Ingekomen advies Stichting het Vergeten Kind

Kennisnemen van

Ingekomen advies 'Stop de carrousel van de jeugdzorg' van Stichting het Vergeten Kind

Inleiding

Wij werken dagelijks aan goede zorg voor de kinderen in de gemeente West Betuwe. In het beleidsplan Bouwen aan sociale kracht staat beschreven hoe wij zoveel mogelijk laagdrempelig en vroegtijdige hulp bieden waar nodig, zodat de benodigde zorg zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving van het kind kan worden geboden. De plannen voor het Gezinsloket en de steungezinnen moeten dit verder versterken.

Een kleine groep kinderen krijgt echter jeugdzorg buiten de eigen leefomgeving. Dit zijn kinderen die niet thuis kunnen wonen bij hun ouders, maar in alternatieve woonvormen. Stichting het Vergeten kind heeft speciale aandacht voor kinderen die veel verschillende huizen, begeleiders en behandelaren zien in hun jeugd. Een ongewenst neveneffect van jeugdzorg, dat wij in de gemeente West Betuwe willen voorkomen.

Middels deze informatiebrief informeren wij u over het advies van Stichting het Vergeten kind en de wijze waarop wij dit gebruiken in de gemeente West Betuwe.

Kernboodschap

Stichting het Vergeten kind heeft 6 concrete aanbevelingen voor gemeenten:

1. Zet in op preventie: voorkomen van jeugdzorg is beter dan genezen

Je wilt eerst en vooral dat de omgeving rondom een gezin wordt versterkt en dat schaamte en oordelen verdwijnen, waardoor het makkelijker wordt om hulp te vragen. Het moet volkomen normaal worden dat ouders met elkaar en met anderen praten over goed ouderschap en de uitdagingen ervan. Het is voor ouders en kinderen bovendien belangrijk dat zij een vangnet hebben en deel uitmaken van een inclusieve sociale omgeving (school, buurt, verenigingen).

Situatie in West Betuwe: Met het beleidsplan Bouwen aan sociale kracht is geld beschikbaar gesteld voor preventie. Door het ontwikkelen van preventieve maatregelen en het ontwikkelen van algemene voorzieningen (knoppen 1 en 2) worden problemen voorkomen en wordt vroegtijdige hulp laagdrempelig beschikbaar. Door inzet van het Gezinsloket en steungezinnen kunnen we problematiek vroegtijdig opsporen en de juiste zorg bieden.

2. Zie jeugdzorg niet langer als 'jeugdzorg', maar als 'gezinszorg'

Dit betekent dat het nooit zo kan zijn dat een kind zorg krijgt, zonder aandacht en ondersteuning voor de andere gezinsleden. De opdracht van hulpverleners is om met ouders te werken aan een stabiele en veilige opvoedomgeving voor het kind. En deze opdracht blijft bestaan, ook als het kind daar niet woont. Hiermee erken je het belang van de verbinding tussen ouder(s) en kind: ook al gaat het thuis mis, de intentie van ouders is bijna altijd goed en de loyaliteit van een kind naar zijn ouder(s) is bijna altijd blijvend. Ook is een kind gebaat bij een goede band met eventuele broers en zussen. Zet daarom in op stevige ambulante gezinszorg.

Situatie in West Betuwe: Dat jeugdzorg nooit los staat van het gezin en de rest van de leefwereld van het kind is een belangrijk uitgangspunt voor het (jeugd)beleid in West Betuwe. Dit uit zich onder andere in de inzet van zoveel mogelijk ambulante jeugdzorg, de samenwerking met scholen en de inrichting van het Gezinsloket. In afstemming met de gedragswetenschapper in Team Sociaal wordt altijd gezocht naar een interventie, waarbij het kind zoveel mogelijk thuis kan opgroeien. Daarnaast wordt in het Transformatieplan van de jeugdzorg gewerkt aan een betere aansluiting tussen jeugdzorg en onderwijs, zodat de zorg vroegtijdig en zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving kan worden geboden.

Tegelijkertijd is het aanbieden van deze zorg die direct aansluit bij het gezin en de leefomgeving van het kind een aandachtspunt, waar we in gesprek met aanbieders in de jeugdzorg aan werken. Momenteel voeren wij met grote jeugdzorgaanbieders gesprekken over het zorgaanbod in West Betuwe, met het oog op verbetering. De aansluiting tussen jeugdzorg, het gezin en de leefwereld is een ontwikkeldoel voor de inkoopstrategie.

3. Splits wonen & opvoeden (jeugdzorg) van behandeling (GGZ)

Dit levert in elk geval een heel overzichtelijk aantal 'woonproducten' op. Bij voorkeur woont een kind thuis. Is dit echt niet houdbaar en onveilig, dan zijn er drie opties: 1) wonen in een pleeggezin, 2) wonen in een gezinshuis en 3) wonen in een woongroep. Voor het plaatsen van een kind in een van deze woonvormen, is altijd emotionele toestemming van ouders nodig. Door hen al in stap één en twee intensief te betrekken, bouw je hierop voort. Wonen is niet gebonden aan ontwikkelingsfase en doen we zo normaal mogelijk. Kamertraining kan bijvoorbeeld dus gewoon op dezelfde plek als waar het kind eerder ook al woonde en geven we bovendien niet zo'n gekke naam. Net als in een normale gezinssituatie is groeien naar zelfstandigheid onderdeel van het opvoeden en geen behandeling.

Situatie in West Betuwe: In totaal wonen 65 West Betuwse kinderen bij een zorgaanbieder. Het gaat om 57 kinderen met een verblijfsvoorziening zonder behandeling. Deze kinderen krijgen geen behandeling die gebonden is aan de woonvoorziening, maar kunnen wel ambulante zorg ontvangen. Deze kinderen wonen vaak in een pleeggezin, een gezinshuis, op een zorgboerderij of bij een zorginstelling die gezinsvormen aanbiedt. Acht West Betuwse kinderen verblijven in een woonvoorziening die ook gebonden is aan de behandeling. Dit gaat om zeer gespecialiseerde zorg, bijvoorbeeld ernstige anorexia, loverboy-problematiek of ernstige gedragsstoornissen. Het is de vraag in hoeverre het wenselijk is in deze gevallen wonen en behandelen van elkaar te scheiden. Dit wordt als aandachtspunt meegenomen in de gesprekken met de aanbieders.

4. Breng ondersteuning en behandeling (GGZ) naar het kind

Daar waar het kind woont en opgevoed wordt, kan hij/zij zo nodig extra ondersteuning krijgen. Zowel thuis, in een pleeggezin, in een gezinshuis als op een woongroep kan een beschikking voor ambulante jeugdzorg worden aangevraagd voor zo lang als nodig, bovenop het wonen en opvoeden. Bij hoge uitzondering vindt behandeling vanuit de GGZ elders plaats. Er is dan sprake van een opname (eventueel van het hele gezin), waarbij ook in een pleeggezin, gezinshuis of woongroep de huidige woon- en opvoedplek blijft bestaan en het kind hier naar terug kan keren.

Situatie in West Betuwe: Zoals toegelicht onder adviespunten 1, 2 en 3 sluit dit direct aan op de ontwikkelingen in West Betuwe.

5. Sluit kinderen niet meer op

Voor kinderen in gesloten jeugdzorg wordt hun situatie zelden beter. Veel onderzoeken en ervaringsverhalen laten zien dat het juist erg schadelijk kan zijn. Door bovenstaande adviezen te realiseren, past gesloten jeugdzorg niet meer in het woonaanbod. Tenzij er sprake is van een GGZ indicatie voor behandeling met opname of een plaatsing in een Justitiële Jeugdinrichting met een strafrechtelijke maatregel. Zorg voor voldoende alternatieve capaciteit en bouw dan het aantal plekken in gesloten jeugdzorg af.

Situatie in West Betuwe: Dit is ook direct in lijn met de ontwikkelingen in West Betuwe. Naast het uitgangspunt om kinderen zoveel mogelijk hulp in de eigen leefomgeving aan te bieden wordt er door

West Betuwe ook strenger toegezien op de hulp die door de Gecertificeerde Instellingen¹ (GI's) wordt geboden. Binnen Team Sociaal is een contactpersoon aangesteld voor de GI's, die samen met de verwijzers onderzoekt welk geschikter aanbod er is voor West Betuwse kinderen om gesloten jeugdzorg te voorkomen.

6. Voer discussie over de kwaliteit van jeugdzorg

Want wat kwalitatief goede zorg is, is geen statisch gegeven. De mening van kinderen zelf over de kwaliteit van de geboden hulp, is altijd de belangrijkste graadmeter. Door nieuwe wetenschappelijke inzichten toe te passen en te blijven innoveren, zijn we steeds beter in staat om kinderen met een verhoogd risico op een problematische ontwikkeling de omgeving te bieden waarin ze zich wel positief en gezond kunnen ontwikkelen. Betrek kinderen in dit gesprek. En maak de kwaliteit van de zorg altijd leidend, niet financiën of concurrentie op basis van prijs. Vaste landelijke tarieven bieden ruimte om te selecteren op kwaliteit. Financiering moet niet zorgen voor perverse prikkels maar de zorg voor het kind verbeteren.

Situatie in West Betuwe: Op dit moment wordt aan verschillende tafels gediscussieerd over de kwaliteit van jeugdzorg. De gemeenten in de Regio Rivierenland voeren momenteel de discussie over de kwaliteit van jeugdzorg bij de uitwerking van de inkoopstrategie voor wmo/jeugdzorg. Daarnaast staat kwaliteit van (jeugd)zorg centraal bij de contractgegevens die voortdurend gevoerd worden met zorgaanbieders. Verder wordt in verschillende (regionale) werkgroepen gesproken over kwaliteit van jeugdzorg, zoals in het transformatieplan voor de jeugdzorg, de werkgroep volumebeheersing jeugd-GGZ en de bovenregionale werkgroep Gelderse Verbeteragenda jeugdbescherming.

---

¹ Gecertificeerde instellingen worden van overheidswege gecertificeerd om maatregelen in het kader van de jeugdreclassering en jeugdbescherming te mogen uitvoeren. Naast Team Sociaal en de huisartsen zijn ook GI's verwijzers van jeugdzorg.

Consequenties

Naar aanleiding van dit advies van Stichting het Vergeten Kind zijn er de volgende actiepunten:

- Het voorkomen van problemen en indien nodig vroegtijdig (h)erkenning van jeugdproblematiek wordt verder doorontwikkeld, zoals beschreven in de beleidsnota Bouwen aan sociale kracht.
- De aansluiting tussen de jeugdzorg, zorg voor het gezin en de leefomgeving van het kind wordt verder uitgewerkt in verschillende (regionale) ontwikkelingen, zoals de inkoop van jeugdzorg, het transformatiefonds en contractgesprekken met aanbieders.
- In overleg met aanbieders wordt onderzocht in hoeverre het wenselijk is behandeling en verblijf verder te scheiden.
- De discussie over de kwaliteit van jeugdzorg wordt verder gevoerd.

Financiën

n.v.t.

Communicatie

Ter informatie kunt u het gratis e-book 'Kinderen van de Staat' downloaden via de volgende link:

<https://www.hetvergetenkind.nl/kinderen-van-de-staat>

Vervolg

Uw raad wordt op verschillende momenten geïnformeerd over de ontwikkelingen, zoals bij informatie over de uitvoeringsagenda Bouwen aan sociale kracht, de inkoopstrategie en de reguliere P&C-cyclus.

Bijlage(n)

-

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris, de burgemeester,
Karen Coesmans Servaas Stoop